

ASPECTES CULTURALS

● No sé si, a nivell oficial i de grans plantejaments, la democràcia s'ha viscut amb la intensitat que calia i, realment, s'ha fet honor al nom. En tot cas, no és la meua intenció analitzar-ho ara i aquí.

El que sí és cert, en canvi, és que hi ha hagut una onada popular d'entusiasme de cara al retrobament d'alguns valors i, especialment, un intent de recuperació de l'esperit dels pobles, de revalorització de la seva història dels seus petits o grans monuments etc. I els Ajuntaments, per pròpia voluntat o perquè s'han vist empesos pels propis esdeveniments, han participat d'aquests corrents i han contribuït a salvar alguns immobles, a adecentar monuments, recuperar ermites i, sobretot, a fer sortir a la llum publicacions, moltes de les quals han tingut un concepte retrospectiu, amb la intenció de donar a conèixer les arrels de cada poble a les noves generacions, a fi que aquestes se'n sentissin solidàries i coneixent el passat, estimessin més el present i el milloressin pensant en el futur.

Del salvament d'edificis podem començar esmentant a Lloret mateix l'adquisició de la Casa Font i de les Cases Garriga. (Entre parèntesi: Si tenim unes cases d'"americanos", potser hauria estat bo que l'Ajuntament busqués i comprés una vella casa de pescadors en algun carreró, per mostrar com eren les vivendes que durant molt de temps abans que la fortuna somrigués als lloretencs, havien constituït el model típic de construcció popular.) A Caldes, es va comprar la Caseta Rosa, un edifici de caire modernista, avui convertit en Llar de Jubilats i Casa de Cultura. A Tossa es va rehabilitar l'antic Hospital de l'entrada del poble, per a ús similar. A Olot, la Casa Malagrida i alguna altra —autèntics palauets— han estat destinades a Casal de la Joventut i a finalitats culturals. A Arbúcies la Gabella ha estat convertida en Museu Etnològic; a Salt, podríem parlar del convent de les Bernardes i d'una antiga masia. A Girona, del convent de la Mercè o de l'antic Institut i un llarg etcètera. Trobaríem exemples a molts llocs.

Paral·lelament han nascut, com dèiem, moltes publicacions. Unes, de caràcter periòdic, —l'Aixa, per exemple, vinculada al Museu d'Arbúcies; les revistes de caràcter local, les de les escoles... — altres —en forma de llibre— de caràcter puntual, responen a determinades motivacions... Alguns d'aquests llibres han constituït sovint col·leccions de fotografies antigues que han permès refer la vella fisonomia dels pobles. En algun cas, text i fotografia s'han conjugat. Recordem, per exemple, les "Estampes retrospectives lloretencs", als àlbums publicats recentment a Girona, i podríem afegir-hi "La gent de mar a Lloret" que unia, afectivament un text atractiu i una col·lecció de fotografies de gran interès.

Recentment, l'Ajuntament de Maçanet de la Selva acaba de fer un esforç considerable —en funció del que és el poble— amb la destinació de quatre milions per a l'edició del magnífic llibre "El nostre poble de pagés". L'edició —de dos mil exemplars— ha costat més del previst en principi i l'entusiasme popular ha ajudat a obtenir el capital que faltava amb aportacions de cinquanta i cent mil pessetes. El llibre, redactat sota la batuta del bon amic Joaquim Ma. Puigvert, excel·lent especialista del món rural conté 400 fotografies de les masies de Maçanet, el seu històric, el cicle de conreu de la terra i altres detalls de la vida del camp. En remarco, encara, la forma com es va gestar aquesta obra. Partint d'una exposició de fotografies, es va concebre la idea de fer un Taller d'Història. Recordo haver-hi anat alguna vegada a tall d'espectador i haver quedat sorprès per la participació de gent jove al costat de gent gran, aportant coneixements, anècdotes, records, parlant d'estris del camp ja en desús, etc. El llibre té doncs, realment una dimensió popular. La seva lectura esdevindrà profitosa, sens dubte tant per als de Maçanet com per als de fora i pot ser un exemple o una pauta per als qui tenim idees semblants de cara al nostre poble. A Lloret per exemple, s'ha parlat força de la història dels pescadors. Però no hem tractat gens la història de la gent del camp. Amb l'Ajuntament socialista —per dir-ho d'alguna manera— haviem parlat en alguna ocasió de la possibilitat de fer un llibre que tractés aquest aspecte. Actualment tinc en projecte muntar una exposició evocadora de la vida de pagés, semblant a la que hem fet a l'estiu referida als pescadors i que ha tingut molt d'èxit. (L'han visitada més de cinc mil persones) hi ha vingut la televisió, n'ha parlat la premsa, la ràdio. "Presència" hi dedicà un número especial etc. Aquesta exposició la faríem els mesos de tardor o d'hivern.

Tornem, però, als llibres...

Acabo de rebre, també mercès a la gentilesa del Sr. Joaquim Colomer, un malgratenc interessat en totes les coses de la història i la cultura locals, el llibret titulat "Les mines de Can Palomeres - Malgrat de Mar". L'opuscle conté informació general sobre Malgrat, sobre les mines, la seva situació actual, la condició de biòtop amb una flora i una fauna molt concreta... Els autors fan un especial estudi de la colònia de rats-pennats que hi viuen i que mantenen relació amb altres coves en els seus processos d'emigració. Hi ha esplèndides fotografies actuals en color, de les mines abandonades, completades amb imatges d'abans, de quan estaven en explotació. Plànols mapes topogràfics i algun quadre esquemàtic completen el llibre, que val la pena i ens presenta uns aspectes d'un poble quasi veï que tot i la proximitat desconeixiem. Aquest és un fenomen curiós: moltes vegades hem visitat —sobretot ara que les excursions a terres llunyanes estan a l'ordre del dia— monuments o llocs curiosos de pobles i ciutats estrangers i ignorem el que tenim al voltant de casa nostra. Quants deuen haver visitat, per exemple l'aqüeducte de Segòvia i ignoren que als afores de Pineda també hi ha un aqueducte romà petit?

Tot plegat ens indueix, doncs, a actualitzar-nos a visitar també el món pròxim que tenim a l'abast de la mà i, si més no, a seguir amb interès les publicacions que les entitats privades i els organismes públics fan l'esforç d'editar. Estar informat del present i del passat és, en definitiva, una forma de viure més.

Joan DOMENECH i MONER

9es Jornades Interdisciplinars

AMBIT D'INVESTIGACIÓ I DIFUSIÓ MARIA CORRAL

Plaça de Lluçanet, s/n, Tel. 2961011/2961014

08008 BARCELONA

中国

XINA,
MÉS A PROP

BARCELONA
29, 30 Novembre
i 1 Decembre
1988

COMITAT D'ORGANITZACIÓ

COMITAT DE PATROCINADORS